

Brüssel, 13. mai 2026
(OR. en)

9012/1/26
REV 1

SPORT 31
TOUR 21
SUSTDEV 37
SAN 282
SOC 243
CLIMA 247
COMPET 539

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate
järelused, milles käsitletakse sporditurismi kui kestliku arengu edendajat

Delegatsioonidele edastatakse lisas eespool nimetatud järelused, mille nõukogu kiitis heaks oma
12. mai 2026. aasta istungil (haridus, noored, kultuur ja sport).

Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused, milles käsitletakse sporditurismi kui kestliku arengu edendajat

NÕUKOGU JA NÕUKOGUS KOKKU TULNUD LIIKMESRIIKIDE VALITSUSTE ESINDAJAD,

TULETADES MEELDE

1. Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 6, millega antakse Euroopa Liidule pädevus võtta spordi valdkonnas meetmeid liikmesriikide meetmete toetamiseks, koordineerimiseks või täiendamiseks, artiklit 165, mille kohaselt liit panustab Euroopa spordiküsimuste edendamisse, võttes arvesse selle eripära, vabatahtlikkusel põhinevaid struktuure ning selle sotsiaalset ja kasvatuslikku funktsiooni, ning artiklit 195, milles on sätestatud, et liit täiendab liikmesriikide tegevust turismisektoris, eriti edendades liidu ettevõtjate konkurentsivõimet selles sektoris ja ergutades soodsa keskkonna loomist nende arendamiseks;
2. Euroopa Liidu spordialast töökava 2024–2027¹, mille juhteesmärkides esitatakse liidu tasandil spordi valdkonnas tehtava koostöö strateegiline raamistik, et „edendada valdkondadevahelise koostöö kaudu teadlikkust sporditurismist, millel võib olla oluline roll sektori kestlikus arengus ja selle vastupanuvõime suurendamisel“;
3. käesolevate järelduste lisas esitatud poliitilist konteksti;

¹ ELT C, C/2024/3527, 3.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3527/oj>.

RÕHUTADES, ET

4. käesolevates järeldustes on sporditurism turismitegevus, mille puhul on reisimise ajend spordi või füüsilise tegevuse harrastamine, spordiüritustel, võistlustel või spordiga seotud atraktsioonidel osalemine või nende jälgimine;
5. sporditurism ühendab turismi majandusliku elujõulisuse spordi sotsiaalse, kultuurilise ja tervist tugevdava väärtusega ning see võib olla strateegiline vahend kestliku ja pikaajalise kohaliku ja piirkondliku arengu tagamiseks. Sporditurismi vastutustundliku ja proportsionaalse kavandamise korral võib see aidata edendada territoriaalset ühtekuuluvust, kvaliteetseid töökohti, kultuuripärandi kaitset ja vastupanuvõimelisi sihtkohti, tuues samal ajal kohalikele kogukondadele püsivat majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnavalast kasu, sealhulgas spordiürituste kaudu, mis võivad suurendada spordis osalemist, tugevdada kogukonna identiteeti ja parandada vastuvõtvate piirkondade nähtavust;
6. selles kontekstis käsitatakse kestlikkust juhtpõhimõttena, millega tagatakse, et avaliku poliitika ja tavade kujundamisel ning majandustegevuses võetakse pikas perspektiivis arvesse keskkonnavalaseid, sotsiaalseid ja majanduslikke aspekte;
7. kestlik sporditurism tähendab seda, et sellealane tegevus on kooskõlas keskkonnakaitse ja kliimaeesmärkidega, pakkudes samal ajal külastajatele ja kohalikele kogukondadele pikaajalist väärtust. Sporditurismi tegevusi tuleks arendada kooskõlas ÜRO kestliku arengu eesmärkidega, tagades sotsiaalsete ja keskkonnavalaste kohustuste vahelise tasakaalu ning majandusliku elujõulisuse;
8. pakkudes võimalusi osalemiseks ja kogemuste vahetusteks, võib sporditurism edendada liidu põhiväärtusi, tugevdada sotsiaalset ühtekuuluvust ja edendada mittediskrimineerimist;

TÕDEDES, ET:

9. kohalikul ja piirkondlikul tasandil saab sporditurism tugevdada majandusökosüsteeme, toetades tööhõivet, stimuleerides ettevõtlust ja investeringuid, luues külastajate kulutuste kaudu majanduslikku väärtust ja aidates spordiga seotud tegevuste kaudu pikendada turismihooaega, võttes samal ajal arvesse keskkonnakaitset, kliimaeesmärke ja erinevate liikmesriikide sporditurismi mitmekesisust;
10. pikemas perspektiivis võib see aidata luua sihtkohtade kuvandit ja suurendada nende rahvusvahelist nähtavust, parandades spordiga seotud tegevuste ja väärtuste kaudu piirkondade ja kogukondade positsiooni, eeldusel et turismivooge hallatakse kestlikult, suurendades samal ajal Euroopa kui sporditurismi sihtkoha atraktiivsust;
11. kohalike kogukondade ja asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas rohujuure tasandi spordiorganisatsioonide ja kohalike spordiklubide aktiivne kaasamine sporditurismi algatuste kavandamise ja elluviimise, muu hulgas kestlikult kavandatud taristu kaudu, võib aidata maksimeerida selle positiivset mõju, säilitada kohalikku kultuuri ja pärandit ning tugevdada kohalikku isevastutust, identiteeti ja kogukonna vastupanuvõimet;

RÕHUTADES, ET:

12. strateegiliselt kavandatud ja kohalikule suutlikkusele vastav sporditurism võib olla alternatiiviks teatavatele massiturismi mudelitele, millega kaasneb tasakaalustamata turism ning sellest tulenev keskkonnavalangus ja sotsiaalne surve. Turismitoodete mitmekesistamise kaudu võib see aidata vähendada territoriaalset ebavõrdsust, edendades vähem tuntud sihtkohti ning soodustades vastutustundlikumaid ja tasakaalustatumaid turismivorme, sealhulgas neid, mis on seotud väikeste ja keskmise suurusega spordiüritustega, mis võib aja jooksul suurendada sihtkohtade atraktiivsust;

13. kui mittekestliku sporditurismi tavadid asjakohaselt ei hallata, võivad need tekitada keskkonnasurvet, põhjustades seeläbi kliimamuutusi ja kannatades nende mõju all. Samal ajal võivad kliimamuutused mõjutada isegi kestliku sporditurismi tavadid. Sporditurismi arendamist tuleks seetõttu jätkuvalt kohandada vastavalt keskkonnariskidele ja täielikus kooskõlas liidu kliimanetraalsuse eesmärkidega. Sporditurismi arendamist tuleks toetada ka integreeritud, proportsionaalse ja tulevikku suunatud planeerimise, sealhulgas võimaluse korral süstemaatilise mõju hindamise ja järelevalve kaudu, mis põhineb võrreldavatel ja ühtlustatud näitajatel, et suurendada sporditurismi sihtkohtade vastupanuvõimet;
14. transpordiga seotud heitkogused moodustavad märkimisväärse osa turismikeskkonnajalajäljest. Kestliku sporditurismi arendamiseks on vaja liikuvuse kliimateadlikku planeerimist, muu hulgas tuleb propageerida vähese heitega ja aktiivse liikuvusega transpordiliike ning tagada piisav taristu ja stiimulid, et ergutada ühistranspordi kasutamist;
15. sporditurismi arendamisel tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta loodusvarade säästvat kasutamist ning maismaa-, ranniku- ja merekeskkonna säilitamist, eelkõige tundlike ökosüsteemide puhul. Kui see on asjakohane ning kooskõlas riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi korraga, võib sporditurismist saadud tulust toetada ka keskkonnakaitset, kestlikku taristut ja sihtkohtade pikaajalist majandamist;
16. spordituristide, kohalike elanike ning korraldajate ja teenuseosutajate teadlikkuse tõstmine keskkonnaalase hariduse ja suutlikkuse suurendamise algatuste kaudu võib aidata luua sporditurismi valdkonnas kestlikumaid tavadid;

17. avaliku sektori asutuste, kohalike ettevõtjate, spordi- ja keskkonnaorganisatsioonide ning muude asjaomaste sidusrühmade koostöö kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil võib mängida olulist rolli kestliku sporditurismi arendamisel, sealhulgas parema koordineerimise ning parema teadmiste ja heade tavade jagamise kaudu;
18. ergutades erineva taustaga osalejate vahelist sotsiaalset suhtlust ja kaasatust, usaldust, võrgustike loomist ja dialoogi, saab sporditurismi kui muu hulgas ka spordidiplomaatia vahendi kaudu tõhusamalt edendada vastastikust mõistmist, soolist võrdõiguslikkust, puuetega inimeste osalemist, kultuuridevahelist dialoogi ja inimestevahelisi kontakte;
19. kui sporditurismi arendatakse ja rakendatakse kestlikul ja kaasaval viisil, võib see aidata saavutada mitmeid ÜRO kestliku arengu eesmärgi, eelkõige kestliku arengu eesmärgi 1, 3, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16 ja 17;

KUTSUVAD LIIKMESRIIKE ÜLES ASJAKOHASEL TASANDIL

20. kaaluma strateegilise ja integreeritud lähenemisviisi võtmist sporditurismi arendamisele, viies omavahel kooskõlla spordi-, turismi- ja kestlikkuspoliitika meetmed ning võttes arvesse asjaomaseid ÜRO 2030. aasta kestliku arengu eesmärgi;
21. ergutama riiklike, piirkondlike ja kohaliku tasandi ametiasutuste vahelist Euroopa tasandi, rahvusvahelist ja piiriülest koostööd olemasolevate liidu programmide, piirkondlike partnerluste, võrgustike ja ühisalgatuste kaudu, tagades koordineeritud ja valdkondadeülese lähenemisviisi, mis hõlmab ka avaliku ja erasektori ning vabatahtliku tegevuse partnerlusi innovatsiooni ja pikaajalise kestlikkuse edendamiseks sporditurismi arendamises;

22. uurima asjakohasel juhul oma pädevuse ja olemasolevate finantsraamistike piires võimalust eraldada piisavaid rahalisi vahendeid kestliku sporditurismi algatuste toetamiseks, sealhulgas mis puudutab suutlikkuse suurendamist, liikuvuslahenduste ja taristu arendamist, digitaalset innovatsiooni ning teadusuuringuid ja piiriüleseid koostööprojekte, tagades samal ajal sidususe liidu prioriteetide ja olemasolevate rahastamisvahenditega;
23. kaaluma spordiga seotud turismitegevuse, sealhulgas aktiivse liikuvuse edendamist, et soodustada külastajate ja kohalike kogukondade, sealhulgas alaesindatud või haavatavate rühmade ja inimeste osalemist kehalises tegevuses, võimaluse korral koostoime kaudu asjaomaste liidu algatustega, märkides, et suurim kasu tervisele saavutatakse füüsiliselt kõige vähem aktiivsete inimeste kaasamisel;
24. soodustama mitmekesist sporditurismi kui kestliku sihtkohtade arendamise ja brändimise vahendit, sealhulgas vähem külastatavates ja perifeersetes piirkondades, edendades samal ajal kestlike transpordilahendusi, ühenduvust ja juurdepääsetavust ning soodustades koostoimet muude alternatiiv- ja eriturismi vormidega, et vähendada hooajalisust, leevendada territoriaalset survet ning aidata vältida keskkonnaseisundi halvenemist ja sotsiaalseid probleeme;
25. edendada sporditurismi tegevuste korraldamisel ja elluviimisel keskkonnateadlike tavadid, seades esikohale kohalike kogukondade kaasamise ning võttes arvesse kliimakerksust ja pikaajalist keskkonnamõju; ergutama kestliku taristu ja kestlike teenuste arendamist ja hoidmist, arvestades samal ajal keskkonna taluvusvõimet ja hallates turismivooge, eelkõige pikkade vahemaade korral, et vältida ülerahvastatust;
26. toetama algatusi külastajate ja korraldajate teadlikkuse suurendamiseks ning korraldama sporditurismi spetsialistidele keskkonnakaitse alaseid koolitusi;

27. kaaluma teadusuuringute ja teadmiste arendamise soodustamist sporditurismi keskkonnavalase, sotsiaalse ja majandusliku kestlikkuse näitajate, sealhulgas turusuundumusi käsitlevate andmete kogumise ja vahetamise kaudu turismi kestlikkuse laiemate seireraamistike kontekstis, kasutades võimaluse korral olemasolevaid võrreldavaid ja ühtlustatud näitajaid; see peaks andma baasi tõendus põhiste otsuste tegemiseks ja toetama aja jooksul avaliku poliitika jälgimist;
28. kui see on asjakohane ning kooskõlas kohaldatavate andmekaitse normide ja eetikastandarditega, uurima digivahendite, sealhulgas rakenduste, platvormide, virtuaal- või liitreaalsuse ja tehisintellekti kasutamist sporditurismi tegevuste ja sihtkohtade andmepõhise ja kestliku juhtimise toetamiseks, sealhulgas turismivoo seireks ja mõju hindamiseks, võttes samal ajal arvesse selliste lahendustega seotud keskkonnakulusid, eelkõige mis puudutab energia- ja veetarbimist;

KUTSUVAD EUROOPA KOMISJONI ÜLES OMA PÄDEVUSE PIRES

29. toetama liikmesriikide ja asjaomaste sidusrühmade vahel teabe, heade tavade ja teadmiste vahetamist kestliku sporditurismi arendamise kohta, sealhulgas struktureeritud platvormide ja olemasolevate algatuste kaudu, ning edendama arusaamist riigiabi eeskirjade kohaldamisest;
30. andma suuniseid asjaomaste liidu rahastamisprogrammide, näiteks programmi „Erasmus+“ kohta, et toetada kestlikke, sotsiaalselt kaasavaid ja uuenduslikke sporditurismi algatusi, sealhulgas neid, millega edendatakse piiriülest koostööd;
31. ergutama asjakohasel juhul sporditurismiga seotud teadusuuringuid ja andmete kogumist, sealhulgas ühtlustatud meetodika ja statistika väljatöötamist ja kasutamist, nagu näiteks turismi satelliitkontod, spordi satelliitkontod, Euroopa turismiandmeruum ja ELi turismi tulemustabel, loomata paralleelseid või killustatud statistikasüsteeme;
32. uurima sporditurismi rolli ELi kestliku turismi strateegia kontekstis;

KUTSUVAAD SPORDILIIKUMIST JA SPORDITURISMI SIDUSRÜHMI ÜLES, VÕTTES ARVESSE NENDE VASTUTUST JA SPORDI AUTONOOMIAT,

33. kaaluma osalemist pikaajalistes ja struktureeritud partnerlustes ja koostöös, sealhulgas piiriülestes ning avaliku ja erasektori partnerlustes, et arendada kestlikke sporditurismi teenuseid ja projekte ning aidata kaasa asjakohastele liidu algatustele, mille eesmärk on edendada osalemist, kestlikkust ja innovatsiooni spordis;
34. edendada sporditurismi tegevuste ja ürituste puhul ja nende abil vabatahtlikku tegevust ning kogukonna ja sotsiaalselt kaasamist;
35. toetama keskkonnateadlikke ja sotsiaalselt kaasavaid tavasid sporditurismi tegevuste ja ürituste kavandamisel ja korraldamisel, sealhulgas transpordikorraldust hõlmava kestliku liikuvuse kava väljatöötamist ja rakendamist;
36. lõimima kestlikkuse, sealhulgas kestlikud transpordivõimalused, juurdepääsetavuse ja sotsiaalse vastutuse sporditurismi turundamisse, muu hulgas digivahendite kaudu ning edendades hooajaväliseid ja piirkondlikke üritusi, et toetada tasakaalustatud territoriaalset arengut, kvaliteetseid töökohti, kultuuripärandi kaitset ja sihtkohtade pikaajalist vastupanuvõimet;
37. aitama vajaduse korral kaasa andmete kogumisele, teadusuuringutele ja teadmiste jagamisele, et toetada tõenduspõhist poliitikakujundamist ja kestliku sporditurismi tavade pidevat täiustamist;
38. innustama spordiorganisatsioone ühinema algatuse SHARE 2.0 raames keskkonnahoidliku spordi manifestiga ning tegema ühiselt tööd keskkonnateadlikuma ja kestlikuma sporditurismi nimel, sealhulgas heade tavade laiemal levitamisel kaudu.

ELi õigus- ja poliitikaraamistik

- Nõukogu 9. detsembri 2024. aasta järeldused suurte spordiürituste kestva pärandi edendamise kohta (ELT C, C/2024/7401, 9.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/7401/oj>)
- Nõukogu 27. novembri 2023. aasta järeldused „Tegevuskava 2030 arendamine, et saavutada eesmärgid: kestliku arengu eesmärkide lokaliseerimise kiirendamine“ (15939/23)
- Nõukogu 21. novembri 2023. aasta järeldused sotsiaalse, rohe- ja digipöörde kohta (15732/23)
- Nõukogu 1. detsembri 2022. aasta järeldused Euroopa turismi tegevuskava 2030 kohta (15441/22)
- Nõukogu 29. novembri 2022. aasta järeldused kestliku ja juurdepääsetava sporditaristu kohta (ELT C 494, 28.12.2022, lk 1)
- Nõukogu 4. aprilli 2022. aasta järeldused „Sport ja kehaline aktiivsus – paljutootav hoob käitumise muutmiseks kestliku arengu nimel“ (ELT C 170, 25.4.2022, lk 1)
- Nõukogu 3. märtsi 2022. aasta järeldused, milles käsitletakse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 27/2021 „ELi toetus turismile: vajadus uue strateegilise suunitluse ja parema rahastamisviisi järele“ (6829/22)
- Nõukogu 30. novembri 2021. aasta resolutsioon Euroopa spordimudeli põhielementide kohta (ELT C 501, 13.12.2021, lk 1)
- Nõukogu 30. novembri 2021. aasta järeldused elukestva kehalise aktiivsuse kohta (ELT C 5011, 13.12.2021, lk 1)

- Nõukogu 18. mai 2021. aasta järelused spordiinnovatsiooni kohta (ELT C 212, 4.6.2021, lk 2)
- Nõukogu 27. mai 2021. aasta järelused „Turism Euroopas järgmisel aastakümnel: kestlik, vastupidav, digitaalne, ülemaailmne ja sotsiaalne“ (8881/21)
- Euroopa Parlamendi 25. märtsi 2021. aasta resolutsioon ELi säästva turismi strateegia kehtestamise kohta (ELT C 494, 8.12.2021, lk 106)
- Euroopa Parlamendi 19. juuni 2020. aasta resolutsioon transpordi ja turismi kohta 2020. aastal ja pärast seda (ELT C 362, 8.9.2021, lk 55)
- Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate 22. novembri 2019. aasta resolutsioon kestliku arengu kultuurimõõtme kohta (ELT C 410, 6.12.2019, lk 1)
- Nõukogu 27. mai 2019. aasta järelused, milles käsitletakse turismisektori konkurentsivõimet kui ELi jätkusuutliku majanduskasvu, tööhõive ja sotsiaalse sidususe mootorit järgmisel kümnel aastal (9707/19)
- Nõukogu 9. aprilli 2019. aasta järelused „Veelgi kestlikuma liidu saavutamine aastaks 2030“ (8286/19)
- Nõukogu 20. juuni 2017. aasta järelused „Euroopa jätkusuutlik tulevik: ELi vastus kestliku arengu tegevuskavale aastani 2030“ (10370/17)
- Nõukogu 1. juuni 2016. aasta järelused eetika, läbipaistvuse ja hea juhtimistava tõhustamise kohta suuritel spordiüritustel (9644/16)

- Euroopa Parlamendi 29. oktoobri 2015. aasta resolutsioon uute ülesannete ja strateegiate kohta turismi edendamiseks Euroopas (ELT C 355, 20.10.2017, lk 71)
 - Nõukogu 4. detsembri 2014. aasta järeldused turismi edendamise kohta Euroopa kultuuri-, loodus- ja merepärandi parema ärakasutamise kaudu (16535/14)
 - Nõukogu 13. oktoobri 2010. aasta järeldused Euroopa kui maailma soosituima turismisihtkoha kohta – uus Euroopa turismi tegevuskava (14944/10)
 - Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide komiteele: „Euroopa kui maailma soosituim turismisihtkoht – uus Euroopa turismi tegevuskava“ (COM/2010/0352 final, 30. juuni 2010)
-